Sorin Coada

În noapte

Un porumbel rătăcit în noapte i se aşeză pentru o clipă pe creştet apoi, speriat, îşi reluă zborul fără ţintă în întuneric; un salcâm se prăbuşi trosnind şi fâşâind înfricoşător la numai câţiva paşi în urma sa, însoţit de înjurăturile tăietorului nocturn. Întâlni zeci de oameni ai satului; mânau grăbiţi vitele la luncă, dar nici măcar un glas cunoscut, care să-i dezvăluie identitatea unei persoane apropiate. Amintirile se învălmăşeau gâdilindu-i nările cu mirosurile toamnei; în realitate, nu simţea decât miros de frunză crudă.

Parcă mărşăluia în armată, deşi, acum, înlocuise bocancii grei cu pantofii rămaşi tot noi de anul trecut. Se opri sub vălul de lumină al neonului, urmărind zborul butucănos al cărăbuşilor. Se agăţau de pletele salciei ce acopereau odinioară masa de fier plină cu halbe de bere şi mere furate de vărul Cezărică. Tata schiţa în cuvinte monumentul de aramă închinat tradiţiei alambicului din Ţilimuni. Cezărică se temea să nu-i iasă Genovica înainte cu vestea că a rămas grea. El mânca mere cu ochii la vulpea legată cu sârmă de piciorul unei mese de fier.

Parcă s-a născut odată cu satul. Crescuse în acelaşi timp cu râpile adâncite de fiecare puhoi de primăvară care rodea din dealurile terasate.

În vale, spre linia ferată, cele două păduri erau cândva tăieturi cu alunişuri dese pe margini. Înspre miazănoapte, gâlma de pământ desţelenită, semănând cu o coapsă de femeie, era în fiecare an cultivată cu chimen. Casele rămâneau neschimbate: pitice, construite din chirpici sau vălătuci şi acoperite cu şindrilă. Viile boiereşti se întindeau dincolo de pârâul Turbata, cu loziile ei mişcătoare.

De Ţilimuni îl legau anumite mirosuri negăsite nicăieri altundeva. Îl surprindea câte o boare parfumată, ţinută până atunci în subconştient încă din copilărie sau câte un parfum al dragostei şi nostalgiei descoperit în adolescenţa dorului de aventură. Se lăsa purtat

de aceste mirozne până aproape de prăpastia nebuniei.

Simţea în sânge forţa mistuitoare a timpului pierdut departe asemenea senzaţii. Îl excitau răsăriturile pure, blândeţea primăverilor noroioase, povara verdelui crud şi se gândea să pună punct, să rămână veşnic în irealul perioadei de rut. Uita senzaţiile de frig şi singurătate născute din plictis sau numai privind nemărginirea luncii de cleştar iarna, extrăgea din ţipătul isteric al nagâţilor chintesenţa vieţii inconştiente în care dospea imaginaţia poetică. În nopţile toamnei, cu aroma strugurilor arămii sub spuza de stele îşi adora unicitatea, era zeul propriului eu oglindindu-se în tăriile cerului.

Fusese hrănit cu eresuri. Duhuri rele trăgeau călătorii în miez de noapte în prăpăstii şi fântâni părăsite. Ceasul rău! Vrăjitoarele îşi chemau iubiţii de peste şapte sate. Nătângi şi fermecaţi, se lăsau ademeniţi pe cociorve zburătoare, strigându-şi printre vârfurile salcâmilor chinurile dragostei.

În nopţile ploioase, tavanul scârţâia straşnic sub paşii fără vârstă ai bunicilor care, după moarte, se mutaseră în pod. Încă un acces de tuse şi…

Urmărea înfricoşat umbrele dansând pe perete după mişcarea crengilor din dreptul neonului de pe stâlpul din faţa casei. Adormea cu gândul la nuntaşii morţi sub sloiurile de gheaţă ale lacului. Era oripilat imaginându-şi algele prinse în părul bălai al miresei, sângele ei curgând după înţepăturile hulpave de lipitori şi amestecându-se cu apa tulbure, broaştele depunându-şi ouăle în pantofii ei de lac. Ce n-ar fi dat să mai asculte o dată cântecul şi povestea din gura mirelui sau a unuia din nuntaşii scăpaţi atunci de la dezastru.

Îi ţiuiau urechile după istoriile bunicului despre covoarele vrăjite văzute de preot şi dascăl când umblau cu molitfa postului. Frumuseţea lor înlocuia măreţia vieţii viitoare. S-au smuls din halucinanta plăcere a contemplării, au intrat în casă mirându-se în faţa bunicii, entuziasmaţi, în cuvinte inspirate, dezgropate din negura vremurilor. Dacă s-ar fi auzit în altă zi vorbind astfel, ar fi crezut că, în trupurile lor secătuite de viaţă, zace puterea trecătoare a tinereţii.

Fetele de măritat îşi vedeau duşmancele despuiate, încercând să le pună capăt zilelor. Ţiganul Prisnol le descânta în fiecare noapte de frigare.

Moartea îi găsea pe bătrâni ascunşi printre copii. Miloasă, lua câte unul şi-l plimba în trăsura ei acoperită cu pânză neagră. Doamna

Holeră se ivea târşâindu-şi picioarele grele pe uliţele satului chiuind ca la nuntă. Trebuia s-o recunoşti şi s-o ospătezi, altfel mureau pe capete animalele şi oamenii.

Blestem… foamete… sărăcie… umilinţă… chinul bolilor şi-al dragostei… moartea, moarte, moarte…

Ţinea cu încăpăţânare ochii închişi. Auzi şi reuşi să distingă paşii grei ai mamei de cei cuminţi ai Lacedemonei, urmaţi îndeaproape de ceaţa sprintenelii picioruşelor copiilor. Se postaseră cu toţii în uşă şuşotind mistuitor de serios.

— Lăsaţi-l să doarmă! hotărî mama şi ceilalţi s-au supus mai puţin precauţi cu gâlceava şi râsetelele.

„Aha, Lacedemona şi copiii ei fără de tată"…

În scurtă vreme râsetele se potoliră, urmă un minut de tăcere şi fetiţa începu să plângă, îmbunată de Lacedemona, care folosea cuvinte neauzite de Druţu, deosebit de drăgăstoase.

Îşi continuă jocul reuşind a-şi reia hohotul de râs subţirel. Auzi aceiaşi paşi ca picăturile răzleţe ale începutului de ploaie. Continuă să se prefacă adormit. Uşa scârţâi uşor deschizându-se şi fu închisă cu precauţie. Simţi pe pleoape jocul privirii nehotărâte a băiatului. Pesemne, auzise multe despre el. Acum, dorea să i se confirme chipul făurit de imaginaţia lui copilărească. Îi povestise oare Lacedemona cum i-a spart capul când erau mici? Era singurul lor secret neştiut de mama. Îl credea încă adormit. Apropiindu-se de biblioteca înaltă, alungă milos un păianjen şi scutură pe rând câteva cărţi, căutând flori presate. Se oprea des din răsfoit, ascultându-i suflarea voit regulată sau ţopăiala jucăuşă a surioarei înconjurând casa în căutarea lui.

Într-o fracţiune de secundă cât un secol, o floare culeasă cu ani în urmă îşi opri căderea la jumătatea drumului efemer dintre paginile cărţii şi covorul de iută. Amândoi auzeau ecoul îndepărtat al ultimului pas al fetiţei şi, abia dacă respirau. Păianjenul, suspendat în propriul timp, le părea un pendul în nemişcare. Între ei timpul se opri. Simţeau prezenţa tuturor persoanelor ce se perindaseră prin cameră: un bătrân izbea vălătucii bine înveliţi în paie aproape putrede de îngrăditura de nuiele; o femeie grasă şi un tânăr gâfâiau făcând dragoste; cineva muri sărutând mâna ce-i ţinea lumânarea aprinsă. Cea mai îndelungată prezenţă era cea unui copil aranjând metodic fiecare carte din bibliotecă.

Aveau senzaţia unei plecări îndelungate şi a unei întoarceri

grăbită de chemarea Lacedemonei la masă. După plecarea băiatului, medită puţin asupra experienţelor învălmăşite în mintea acum obosită. Parcă chiar el izbise lutul, simţindu-i moliciunea ascultătoare, era vlăguit şi se temea că nu apucă s-o vadă terminată. Auzea gâfâitul de sub el, pipăia carnea lăptoasă imprimându-i, din propria necesitate de plăcere, un ritm trepidant. Se lăsa în voia acestei mişcări fără început şi sfârşit, fără a iubi şi fără să creadă că inima sa de piatră poate sângera din dragoste.

Era recunoscător, apropiindu-şi buzele amorţite de mâna picurată cu ceară albă. Se credea într-o biserică în fumul sacru de tămâie urmărind picturile murale ce înfăţişau patimile vieţii sale.

Nu ştia de ce, cunoscând atracţia irezistibilă a unui haos îngrădit, se împăca din toată fiinţa sa cu lumea.